

KONINKLIJKE BELGISCHE ACADEMIE VOOR FILATELIE

PLECHTIGE ALGEMENE VERGADERING VAN

10 DECEMBER 2016

ACADEMIE ROYALE DE PHILATELIE DE BELGIQUE

ASSEMBLEE GENERALE SOLENNELLE DU

10 DECEMBRE 2016

Verwelkomingstoespraak door de Voorzitter

De Voorzitter opent de Plechtige Algemene Vergadering om 14.00 en heet iedereen van harte welkom : de Belgische leden, buitenlandse leden, genodigden en ook de gastspreker.

Zoals gebruikelijk wenst hij evenwel eerst die leden in herinnering te brengen welke ons zijn ontvallen in 2016, te weten de Belgische leden Georges Guyaux, René Reynaers en Aimé Van Landeghem, alsook de buitenlandse collega's Cornelis Muys en Joseph Bergier. Er volgt een minuut van ingetogen stilte.

Maar het leven gaat voort en daarom verwelkomt hij drie nieuwe corresponderende leden: Nick Martin uit de UK, evenals Dominic Henderson en Thomas Lindekens uit eigen land.

Vervolgens maakt hij een korte evaluatie over waar ABA staat ten opzichte van de plannen die in januari werden gemaakt en toen ook aanvaard. Hij schenkt daartoe bijzondere aandacht aan de volgende rubrieken :

- *interne communicatie* : Mark Bottu vroeg vervangen te worden als Webmaster, gezien de belangrijke rol die hij moet spelen in een start-up (Internationale Academie Thematische Filatelie). Gezien het grotere volume werk voor onze website aanvaardden Paul Wijnants en Philippe Lindekens om gezamenlijk de functie van Webmaster uit te oefenen, elk in zijn moedertaal.

- *externe communicatie* : de volgende uitgave van LPB wordt een primeur, want laatste in de rij als spreekbuis van de Sté Ph.Belge maar ook voor de eerste maal als publicatie van onze K.ABA. Dit werd mogelijk gemaakt onder druk van James Van der Linden en dankzij de blijvende medewerking van het Redactie comité, dat vanaf nu zal geleid worden door André Bollen . Beide heren worden bedankt met een hartelijke ovatie, waarna Patrick Maselis, als uitgever van LPB, aan James een gastronomische maaltijd aanbiedt ter bedanking voor zijn vele jaren werk als voorzitter van de redactieraad.

- *viering 50e verjaardag* : we hielden een geslaagd banket en zijn nu volop bezig met het vergaren - *tegen uiterlijk 15 januari* - van alle updated en vervolledigde informatie die elk lid opgenomen wil zien in het jubileumboek. Dit project wordt geleid door Paul Wijnants, mede op basis van de eerdere info die ons door Claude Delbeke ter beschikking werd gesteld. De Voorzitter herinnert eraan dat elk lid zijn fiche moet nakijken en dat het eveneens mogelijk is om een meer recente foto op te sturen (minimum 450 dpi, maar liefst 600 dpi).

- *tentoonstellingen* : K.ABA leden hebben met groot succes deelgenomen aan de expo's van Roeselare en New York. Vanaf nu worden alle resultaten ook systematisch gemeld door Hubert De Belder en Hubert Caprasse.

- *buitenlandse sprekers* : we mochten Robert Marion en Maurice Hadida verwelkomen, top filatelisten met uitstekende geloofsbriefen. Voor 2017 zullen dat Jean Voruz (februari) en Pierre Couesnon (december) worden. Verder zal, uitzonderlijk, het tweede deel van de conferentie van Robert Marion gegeven worden (april) .

De Voorzitter oordeelt dat we met zijn allen dus wel op de kaap zitten; maar er is meer ...

Zo is er eerst en vooral het feit dat, als eerste buitenlander ooit, Patrick Maselis erin geslaagd is om verkozen te worden tot Voorzitter van de prestigieuze Royal Philatelic Society of London. We feliciteren hem daarvoor en tevens bedanken we hem voor de uitnodiging die K.ABA kreeg om er in april 2019 een grote tentoonstelling in te richten.

Verder wil de Voorzitter nogmaals James Van der Linden vermelden, onder wiens leiding LPB is uitgegroeid tot een geapprecieerd en leidinggevend tijdschrift, aan dewelke de AEP dit jaar haar "*Prix de la Presse Philatélique*" heeft toegekend.

Daarna verleent de Voorzitter het woord aan Claude Delbeke, Erevoorzitter van de K.ABA. Deze laatste maakt bekend dat de jury beslist heeft om de "*Medaille Claude Delbeke*" te verlenen aan Patrick Maselis, als erkenning voor de vele inspanningen die hij heeft geleverd voor de verdere bloei van de filatelie, iets waarin mede dankzij hem ook ons land nu een opmerkelijke rol speelt.

Na het dankwoord van Patrick Maselis stelt de Voorzitter tenslotte de spreker van de dag voor: Maurice Hadida uit Frankrijk, lid van meerdere academies en leidinggevend specialist van de postgeschiedenis van Marokko.

Daarop houdt de spreker een opmerkelijke, goed uitgewerkte en boeiende voordracht over de buitenlandse kantoren in Marokko (zie verslag in het Frans). Nadat hij geantwoord heeft op meerdere vragen en opmerkingen mag Dhr Hadida terecht een daverend applaus ontvangen.

Net voor de koffiepauze verzoekt de Voorzitter de drie aanwezige nieuwe leden om zich kort even voor te stellen, wat ze ook met genoegen doen.

Na de pauze worden twee boeiende lezingen gehouden.

Eerst herinnert Leo De Clercq ons aan de figuur van Raül Vanderstockt, de eminente filatelist, animator van het verenigingsleven en journalist die als lid van ABA was aanvaard maar plots overleed nog vooraleer hij zijn officiële intrede had kunnen maken.

Paul Wijnants geeft vervolgens nog een zeer interessante spreekbeurt over de invloed van postconventies en de Uniformed Penny Post op zware brieven in het internationaal ongefrankeerd briefverkeer.

Hier blijkt dat dit een complexe materie is die door bepaalde landen soms met succes werd toegepast om hun eigen inkomsten op te drijven binnen het kader van het internationaal postvervoer.

Na aan allen zijn beste wensen te hebben geformuleerd voor 2017 wordt de Plechtige Algemene Vergadering om 16.50 door de Voorzitter gesloten verklaard.

Conférence par Monsieur Maurice Hadida de L'Académie Européenne de Philatélie

Les quatre bureaux étrangers du Maroc entre 1852 et 1912

Comme bien souvent, l'histoire postale est étroitement liée à l'histoire et en particulier au Maroc où il est impossible de comprendre sa genèse sans la connaissance des événements historiques qui ont conduit à l'ouverture de bureaux de poste de quatre grandes puissances, par ordre d'antériorité, la France (1852), la Grande-Bretagne (1857), l'Espagne (1870) et l'Allemagne (1899). Ces quatre postes étrangères faisaient partie de l'UPU au fur et à mesure que leurs nations d'origine la rejoignaient.

BUREAUX FRANCAIS : seul recommandé du bureau de distribution connu à ce jour

Bien que ce ne soit pas le sujet traité aujourd'hui lors de cette conférence, il faut également mentionner l'existence de deux autres réseaux de poste : celui des postes locales et celui de la poste chérifienne.

Les postes locales, courriers de ville à ville, sont dues à l'initiative privée : 20 lignes différentes ont existé entre 1891 et 1911, avec des longévités variables allant de 18 ans à 4 mois en fonction de leur réussite et de leur succès.

BUREAUX FRANCAIS : Salé (près de Rabat) une des plus rares oblitérations avec celles d'Arzila et Mequinez

La poste chérifienne, créée en 1892, par décret du Sultan du Maroc, en réaction au développement des postes locales et des postes étrangères qui privaient de revenus le trésor marocain, avait pour vocation de couvrir l'ensemble du territoire et de les concurrencer.

BUREAUX ANGLAIS : première lettre connue affranchie avec timbre anglais en provenance du Maroc et prise en charge par la poste Anglaise petit A 26

Le Maroc, à cette époque, ne faisait pas partie de l'UPU : les lettres affranchies avec des timbres des postes locales et celles transportées par la poste chérifienne devaient être obligatoirement remises aux postes étrangères pour être acheminées hors

du Maroc ou à l'intérieur du Maroc, au-delà des villes desservies par ces deux réseaux, qui complétaient l'affranchissement avec leurs propres timbres donnant naissance ainsi à des affranchissements mixtes.

BUREAUX ESPAGNOLS : lettre recommandée, tarif 90 cts, 1er échelon de poids, avec droit de recommandation de 75 cts pour l'intérieur

Ce sont donc six réseaux de poste différents et concurrents qui ont opéré au Maroc.

Après avoir rappelé les principaux événements historiques situés entre 1844 et 1912, les dates d'entrée en scène et de fermeture de ces six réseaux de poste, les timbres utilisés et les différents types d'oblitérations, plusieurs lettres ont été présentées couvrant à la fois les précurseurs et les affranchissements réguliers des bureaux français, anglais, espagnols et allemands du Maroc.

Zetelrede ter ere van Raül Vanderstockt door Leo De Clercq

Geboren 7 – 8 – 1934, enig kind.
Gehuwd met Reina Beeckman 1958 .
Twee kinderen Dirk (1959) – Erika (1960) .
Overleden op 8 – 11 – 2002 .

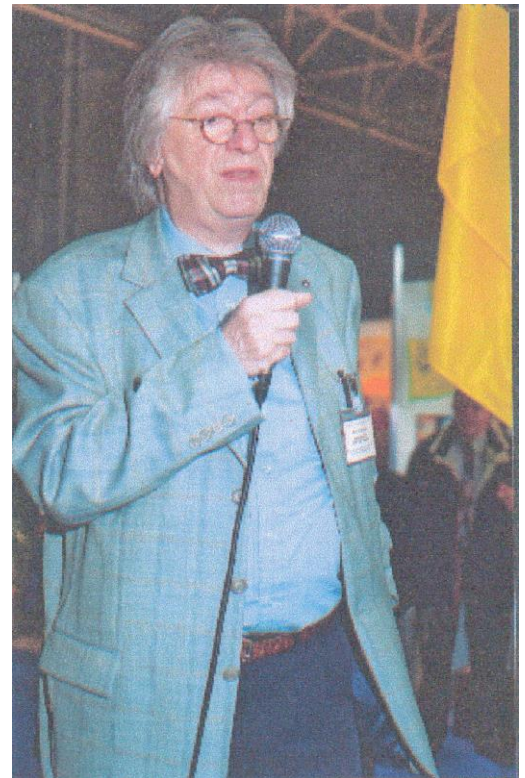
Begon gestempelde zegels te verzamelen rond zijn 7 jaar.

Rond zijn 19 jaar, vond hij geen plezier meer in een landenverzameling en begon naar andere mogelijkheden te zoeken. In de clubs in Gent, waar hij lid was vond hij niet veel inspiratie en begon een lange, maar niet nutteloze zoektocht. Hij stelde een verzameling, van uitsluitend postzegels op van auteurs.

Door zijn legerdienst bij de marine, ontdekte hij de mooie scheepstempels en begon een nieuwe verzameling. Hij maakte kennis met de Aërofilatelie en werd geboeid door de eerste vlucht omslagen, daar bleef het niet bij. De eerste spoetnik werd gelanceerd en de interesse werd uitgebreid naar de astrofilie.

Door kennismaking met “ filatelisten”, bezoeken aan tentoonstellingen, besepte hij dat hij een andere weg moest bewandelen, maar door zijn zoektocht had hij zoveel interessante onderwerpen gezien, dat er in de loop der jaren vele verzamelingen ontstaan zijn, die in bijna alle bestaande en ook niet bestaande disciplines thuishoorden.

Franse: postzegels, vlaggestempels van alle postkantoren!, Elzas – Lotharingen, treinstempels, vooral de convoyeur stempels en pneumatische post en de Daguin-stempels. De koerserende reeksen en postwaardebrieven en stukken van het land van de spoetnik de USSR. De geschiedenis van Gent, De Floraliën.

De verzamelingen die hem het nauwst aan het hart lagen waar hij competitief mee deelgenomen heeft: De Noordoostelijke Doorvaart – Keizer Karel en zijn tijd – De Dag van de Postzegel en De Marianne van Gandon. Voor deze laatste werd het eerste zaadje gelegd voor zijn latere lievelingsverzameling toen hij als 11 jarige met vakantie was in Normandië en een prentbriefkaart naar zijn ouders stuurde gefrankeerd met een ‘Marianne van Gandon’ . Deze kaart was het duwtje om aan deze verzameling te beginnen!

In competitieve nationale tentoonstellingen behaalde hij vermeil voor ‘Keizer Karel en zijn tijd’ en voor ‘ De Marianne van Gandon’ in Junex 1993 zilver en in FilaKortrijk 2002 vermeil.

Ten langen laatste was hij lid van meer dan 20 clubs zowel nationaal als internationaal, waaronder A.I.J.P. – AEP – Tag der Briefmarke en De Vliegende Hollander.

In 2002 had ik Raül voorgesteld als nieuw corresponderend lid van onze Academie. Dit werd voltallig goedgekeurd door het bestuur en zijn kandidatuur zou voorgesteld worden op de Algemene Vergadering van december 2002 toen hij vrij plots overleed op 8 november.

Hij was stichter of medestichter van verschillende clubs:

Belgische Poolpost Vereniging, waar hij voorzitter was.

Cosmos waar hij ondervoorzitter was.

Gentse Filatelistenbond waar hij voorzitter was.

De Gentse verstandhouding waar hij voorzitter was.

Met deze club werden de tweejaarlijkse Filatelistische Salons ingericht en werd de tweejaarlijkse prijs van de Gentse Torenwachters in het leven geroepen.

Hij was penningmeester bij de A.I.J.P.

Voorzitter van Spoetnik - Filatelie

Ondervoorzitter bij Oost – Phila

Lid van de raad van bestuur van de KLBP

Na zijn studies aan het instituut voor Journalistiek te Brussel stond er geen rem meer op het schrijven van eerst verhalen en gedichten, later allerhande artikels en verhalen in verband met de filatelie , ook was hij niet bang om zekere toestanden en zaken aan te klagen zoals ook onder het pseudoniem Laria Praatmans en zoals een fee hem zou voorspeld hebben bij zijn geboorte, het maken en uitgeven van tijdschriften.

Daarin vertoonde hij een engagement voor de verspreiding van de filatelie en een gevecht om duidelijkheid in reglementen van de verschillende diciplines o.a. in competities. Een gevecht om meer filatelistische benadering door de postadministraties.

Zo was hij een tijd hoofdredacteur van het blad Cosmos, van Poolpraat, van Oost – Philacontact, tijdschrift van Postzegelclub Het Volk en de Gazette van de Filatelie waarvoor hij de prijs voor literatuur kreeg.

In 1978 publiceerde hij een stempelcatalogus waarin vooral de Belgische gelegenheidstempels aan bod kwamen.

Lid van de kernredactie van het tijdschrift De Postzegel waar hij vast medewerker was voor de rubriek 'Poolpost'.

Later werd hij gedurende vele jaren vast medewerker met de filatelistische rubriek in het dagblad Het Volk onder het pseudoniem Nil Temere. Daardoor werd het verzamelen van postzegels regelmatig in de aandacht van het publiek gebracht wat nu nog zelden gebeurt.

Hij publiceerde ook in de loop der jaren filatelistische artikels in Bondsnieuws (België) – L' Echo de la Timbrologie (Frankrijk) en Philatelie (Nederland).

Raül richtte in het Gentse verschillende propagandatentoonstellingen in waarvoor hij ook de poststempels ontwierp zoals in :

1991 Mozart tentoonstelling

1992 Dag van de Postzegel, waarvoor hij tevens in de KLBP nationale commissaris was

1993 Navis Gandae

Hij maakte 2 boeken:

De Dag van de Postzegel en De Belgen en de Zuidpool.

Hij ontving in 1979 de medaille van de Provinciale Verdienste.

Zoals gemeld overleed Raül in 2002 en werd in vele tijdschriften een in memoriam gepubliceerd zoals ook in Philanews nr 2 vn 2003;

Beste dank voor het toekennen van een zetel in onze Koninklijke Academie voor Filatelie zodat zijn zeer voorbeeldig actief beleven van de filatelie nooit zal vergeten worden.

Ik dank U.

Spreekbeurt door Paul Wijnants

De invloed van postconventies en de Uniformed Penny Post op zware brieven in het internationaal ongefrankeerd briefverkeer

Voor 1801 werd het internationaal postverkeer bepaald door elk land afzonderlijk. Vanaf de eerste postconventie tussen Frankrijk en het Duitse Rijk werd de afhandeling van deze post geheel anders behandeld. Uitwisselkantoren, tegoeden en vergoedingen per gewicht, diverse soorten post,....

Dit alles deed met deze conventie zijn intrede. Deze vroege conventies, alsmede de invoering van het “Uniformed Penny Post”-systeem, hadden een grote invloed op de porten van zogenaamde “zware brieven” en resulteerden in tarieven die niet alleen spectaculair daalden maar ook voor een veel groter publiek toegankelijk werden.

Verontschuldigd : L. Content , P. Kaiser , W. Ronsse , A. Meurisse

Aan iedereen een Vrolijke Kerst en een zeer Gelukkig Nieuwjaar 2017 .

R. Verpoort
Secretaris-generaal

